

Зміст професійної підготовки майбутніх вчителів-філологів з відповідних спеціальностей для різних освітньо-кваліфікаційних рівнів визначається стандартами вищої педагогічної освіти і, враховуючи її особливості, передбачає фундаментальну, психолого-педагогічну, методичну, інформаційно-комунікаційну, практичну і соціально-гуманістичну підготовку.

А. Алексюк, І. Богданова, М. Кларін, О. Пометун, І. Роберт, П. Самойленко активно працюють над розробкою і впровадженням різних інновацій, насамперед нових педагогічних технологій у навчальний процес. Науковці визначають технологію інтерактивного навчання як сукупність способів цілеспрямованої посиленої міжсуб'єктної взаємодії викладача й студента, послідовна реалізація якої створює оптимальні умови для їх розвитку.

Ключовим поняттям, яке окреслює сенс цієї технології, виступає «взаємодія», що розуміється як безпосередня міжособистісна комунікація, найважливішою особливістю якої вважається здатність людини «переймати роль іншого», уявляти, як його сприймає партнер або група, і відповідно інтерпретувати ситуацію та конструювати власні дії.

Для інтерактивної педагогічної взаємодії характерні: висока ступінь інтенсивності спілкування учасників комунікації, цілеспрямована рефлексія, обмін діяльністю, провідними ознаками, інструментами якої є полілог, діалог, мисленнева діяльність, смислобудова, створення ситуації успіху, свобода вибору, позитивність і оптимістичність оцінювання.

Ефективними методами підготовки майбутніх фахівців у контексті модернізації освіти є інтерактивні методи, сутність яких зводиться до того, що навчальний процес повинен відбуватися за умов постійної, активної взаємодії всіх студентів. До них належать: співнавчання, взаємонавчання – колективне, групове навчання в співпраці; взаємодія тих, хто вчиться, між собою, з викладачем, з навчальною інформацією [1].

Інтерактивна педагогічна технологія передбачає реалізацію активних методів (робота в парах, «карусель», робота в малих групах, «акваріум», «незакінчене речення», «броунівський рух», «мозковий штурм», «дерево рішень»), спрямованих на зміну та вдосконалення моделей поведінки й діяльності учасників педагогічного процесу. Працюючи в парах студенти вчаться ставити один одному питання та давати відповіді на них. Ці форми ефективні в тому випадку, якщо на занятті обговорюється проблема в цілому, про яку у студентів є певні уявлення, отримані раніше на заняттях або в життєвому досвіді.

У системі формування професійної компетентності майбутніх вчителів-філологів переглянуто традиційний арсенал педагогічних засобів навчання, і цілком логічно, що перевага надається суб'єктній активності словесника. У такій ситуації мають переважати практико-зорієнтовані заняття, які ґрунтуються на активних технологіях. Зокрема, це інтерактивні, актуалізовані лекції, практичні і семінарські заняття, круглі столи, тематичні дискусії, акмеологічні практикуми, аналіз ситуацій або кейс-метод, тренінги (сенситивний, акмеологічний, аутопсихологічний, комунікативний, корпоративний, лідерства, культури мовлення, креативних якостей), адаптивні технології навчання (методика проведення яких детально розроблена Н. Клокар), конференції з обміну досвідом, ігротехнології професійного вдосконалення (імітаційні, ділові, організаційно-діяльнісні, ситуаційно-рольові), курси за вибором (факультатив, спецкурс), навчальне портфоліо або портфель професійних досягнень (робоче чи презентаційне представлення здобутків творчого прогресу у педагогічній діяльності), узагальнений перспективний педагогічний досвід з певної проблеми, система роботи з використанням інноваційних освітніх технологій (особистісно зорієнтованих, проектних, здоров'язбережувальних, активних, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних тощо), участь філологів в інноваційних освітніх проектах,

фахових конкурсах, у роботі творчих, динамічних, ініціативних груп, постійно діючих семінарах, круглих столах, аукціонах творчих ідей, ярмарках педагогічної творчості.

Відповідно до постулатів парадигми життєтворчості, принципів школи життєвої компетентності В. Ницетою розроблено методику застосування проектної технології на уроках української літератури, яка полягає в тому, що учні створюють життєтворчі проекти, в основі яких – конструювання особистісних концепцій життя, досягнення в ньому успіху, а ресурсом діяльності з проектування виступають ідейно-емоційні оцінки вивчених літературних творів [2, с. 462].

Проблема вибору й оптимізації засобів і технологій у формуванні професійної компетентності майбутніх вчителів-філологів досить актуальна, що потребує використання в освітній практиці дидактичних властивостей та функцій сучасних перспективних інтерактивних технологій.

Модернізація освіти неможлива без широкого використання інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах освітнього процесу і, в першу чергу, в навчанні; з розвитком і поширенням цих технологій виникає потреба застосовувати їх у педагогічній практиці. Вироблення ключових компетентностей у ході використання інформаційно-комунікаційних технологій передбачає формування у вчителя здатності орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати необхідну інформацію й оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

Список використаних джерел:

1. Бордовская Н. В. Педагогика : учебник для вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. – СПб. : Питер, 2001. – 304 с.
2. Ницета В. А. Життєвий проект як орієнтир у просторі майбутнього / В. А. Ницета // Моделі компетентного випускника

12-річної школи: сутність, пріоритети, пошук відповідей на виклики XXI століття : матер. Всеукр. науково-пошукової конф., (16-17 травня 2007 року) / гол. ред. Мадзігон В. М. – К. : Донецьк, 2007. – Т. 1. – С. 259-465.